

БІОХІМІК Олег ЛУЦАК: ТРОХИ ЩЕ ПОПРАЦЮЮ В УКРАЇНІ BIOCHEMIST Oleg LUSCHAK: I WILL WORK A BIT MORE IN UKRAINE

УКРАЇНІ – ПОДВІЙНУ ТЕХНОЛОГІЧНУ РЕВОЛЮЦІЮ!

Перше завдання – подолати нашу відсталість від сьогоденного рівня розвинутих країн, друге завдання – встигнути бути присутніми хоча б в деяких секторах Четвертої технологічної революції, що вже почалась.

А нижче ми побачимо відгук про наш рівень в організації досліджень.

... У мене з певною періодичністю виникає бажання залишити Україну, але тут є свої нюанси. У нас є багато ініціативних і розумних учнів, студентів та аспірантів. Якщо і я виїду, то залишиться ще менше людей, які зможуть їх вчити робити науку. Хоча багато людей з мого оточення вважають це ідіотизмом, я поки працюю тут. Погано те, що раніше науковці їхали працювати у рамках певних проектів, а зараз просто їдуть геть. Я поки вірю, що ситуація може змінитися. В інституті, де я працюю, мені виділили площу під лабораторію, але на тому все закінчилося. Не можу її навіть обладнати. Для нормального рівня лабораторії потрібен десь мільйон доларів. Якщо хоча б 200-300 тис. дол. – вже буде європейського рівня лабораторія. Щоб реалізовувати класного рівня проекти, потрібно більше обладнання.

Проблеми у нас на кожному кроці. Навіть у базових речах. Якщо держава і виділяє кошти на реактиви чи обладнання, то дістає бюрократія. І після тонн паперів та неадекватності бухгалтерів не залишається бажання працювати з державною підтримкою. До того ж реактиви у нас удвічі дорожчі, ніж у Європі, а їх доставка може тривати місяцями. Для порівняння – строк доставки реактивів у Німеччині – 1-2 дні...

В Україні треба розробити нову структуру фінансування науки, що дозволить нормально об-

ладнати лабораторії. Можливо, навіть створити певний простір, куди люди зможуть приїжджати та працювати. Щоб у науковців був стимул повертатися після роботи за кордоном. Повертатись туди, де будуть адекватні зарплати, умови і забезпечення.

Можливо, меценати погодились би фінансувати такі проекти в Україні?

Я не можу аргументувати нашим олігархам, наскільки це потрібно. Вони не хочуть вкладати кошти у такі проекти без перспективи отримання прибутків.

... Айтішники приносять гроші дуже швидко. Це повернення інвестицій та швидкий прибуток. У наукових дослідженнях на результат можна чекати роками. Але, якщо вдасться зробити відкриття, то дивіденди будуть серйозними. В Європі такі простори дуже популярні. Бюджет того ж товариства Макса Планка – десятки мільярдів

Наука ж в Україні – це не бізнесовий проект. А наші бізнесмени такі проекти не розглядають, навіть якщо мають кошти. Вони навіть стартапи фінансують з гарантією повернення. Тому я не знаю, як буде далі, але, сподіваюся, що куплю собі пачку вітамінів групи В і трохи ще попрацюю в Україні.

Ольга ПРЯДКО, 112.ua

